

PROVEDBENA UREDBA KOMISIJE (EU) 2020/132**od 30. siječnja 2020.****o utvrđivanju hitne mjere u obliku odstupanja od članka 45. stavka 3. Uredbe (EU) br. 1308/2013
Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu doprinosa Unije za mjeru promidžbe u sektoru vina**

EUROPSKA KOMISIJA,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije,

uzimajući u obzir Uredbu (EU) br. 1308/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. prosinca 2013. o uspostavljanju zajedničke organizacije tržišta poljoprivrednih proizvoda i stavljanju izvan snage uredbi Vijeća (EEZ) br. 922/72, (EEZ) br. 234/79, (EZ) br. 1037/2001 i (EZ) br. 1234/2007 ⁽¹⁾, a posebno njezin članak 221. stavak 1.,

budući da:

- (1) Svjetska trgovinska organizacija (WTO) donijela je 2. listopada 2019. arbitražnu odluku u predmetu Europske zajednice i određene države članice – mjere koje utječu na trgovinu velikim putničkim zrakoplovima, WT/DS316/ARB. Tom arbitražnom odlukom Sjedinjenim Američkim Državama (SAD) daje se pravo da zatraže odobrenje za uvođenje protumjera u vrijednosti od najviše 7,5 milijardi američkih dolara godišnje kao odgovor na subvencije Unije poduzetniku Airbus. SAD je 18. listopada 2019. uveo uvoznu carinu *ad valorem* u iznosu od 25 % na, među ostalim, mirna vina koja Njemačka, Španjolska, Francuska i Ujedinjena Kraljevina izvoze u SAD. Ta izvanredna, nepravedna i nepredvidljiva situacija ima ozbiljan i štetan učinak na trgovinu svim vinima Unije na svjetskom tržištu. SAD je osim toga zaprijetio da će kao odgovor na francuski porez na digitalne usluge (koji se odnosi na poduzeća iz skupine GAFA – Google, Apple, Facebook, Amazon) uvesti uvozne carine *ad valorem* u iznosu od 100 % za francuska pjenušava vina.
- (2) Uvozne carine koje je uveo SAD izravno i snažno utječu na trgovinu vinima Unije na tržištu SAD-a, koje je po vrijednosti i obujmu izvoza najveće izvozno tržište Unije za poljoprivredne proizvode, a posebno za vino. Unija je u SAD 2018. izvezla ukupno 6,5 milijuna hektolitara vina, što odgovara iznosu od 4 milijarde EUR. Izvoz vina iz Unije u SAD obično predstavlja od 30 do 40 % ukupne vrijednosti izvoza vina iz Unije.
- (3) Povećanje uvoznih carina koje je uveo SAD štetno utječe na sva vina Unije, a ne samo na mirna vina podrijetlom iz četiriju država članica na koja se povećane uvozne carine primjenjuju. Ono negativno utječe na ugled i trgovinu svih vina iz Unije koja su prisutna na tržištu SAD-a. Ugled vina ne određuje samo njegova kvaliteta nego i njegova cijena te percepcija omjera cijene i kvalitete. To se posebno odnosi na vina nižeg do srednjeg cjenovnog ranga, na čiju prodaju, u apsolutnom smislu, uvozna carina od 25 % utječe više nego na prodaju skupljih vina, koja kupuju poznavatelji, koje veća cijena ne odvraća od kupnje. Na tržištu SAD-a vina iz Unije natječu se s vinima podrijetlom iz drugih dijelova svijeta, kao što su Južna Amerika, Australija ili Južna Afrika. S obzirom na tako jaku i ostru konkurenciju, percepcija ukupne razine cijena ima značajnu ulogu. Svijest potrošača o tome da se na cijenu vina iz nekih država članica Unije primjenjuje veća uvozna carina negativno će utjecati na opću percepciju razine cijena vina iz Unije, pa će se potražnja preusmjeriti na proizvode drugog podrijetla. S obzirom na utvrđene tržišne uvjete koji iz toga proizlaze i smanjenje ukupnih prihoda proizvođača opravdano je radi suzbijanja učinaka uvoznih carina uvesti hitne mjere kojima bi se obuhvatila sva vina podrijetlom iz svih država članica, a ne samo iz onih na koje su uvozne carine izravno usmjerene.
- (4) Iz perspektive stabilnosti tržišta, režim uvoznih carina koji je uveo SAD nije izdvojena nacionalna mjera čiji su učinci ograničeni na trgovinu s SAD-om. Svjetsko tržište vina globalno je tržište na kojem pojedinačne mjere važnih gospodarskih aktera, kao što je SAD, imaju dalekosežne posljedice na međunarodnu trgovinu vinom u cijelosti. Sve negativne promjene uvjeta na bitnom odredišnom tržištu za vina iz Unije, kao što je SAD, neizbježno pogađaju i ostala tržišta s obzirom na to da proizvode koji se ne mogu prodati u SAD-u jer su postali preskupi treba preusmjeriti na neko drugo tržište. Zbog toga će potrošači na tim drugim tržištima, koji su dobro upoznati s

⁽¹⁾ SL L 347, 20.12.2013., str. 671.

tržišnim uvjetima, vršiti dodatan pritisak na cijene, a konkurencija će biti mnogo oštrija nego što je to uobičajeno. Stoga bi trenutačne uvozne carine koje je uveo SAD vjerojatno uzrokovale stagnaciju izvoza vina iz Unije na cijelom svjetskom tržištu. Izvješća iz sektora vina pokazala su da je velik broj narudžbi francuskih vina za tržište SAD-a već otkazan.

- (5) Uvjeti trgovanja vinom Unije pogoršavali su se tijekom cijele 2019., a zalihe vina na najvišoj su razini od 2009. Tomu je tako prvenstveno zbog kombinacije rekordne berbe 2018. i smanjene potrošnje vina u Uniji. Ako se vina na koja se primjenjuju uvozne carine koje je uveo SAD ne uspiju prodati na izvoznim tržištima izvan Unije, to će samo povećati hitnost i ozbiljnost stanja na tržištu Unije. Nadalje, hitnost situacije još je veća ako se uzme u obzir trenutak u kojem su se uvozne carine počele primjenjivati. Te se carine primjenjuju od 18. listopada 2019., što je točno na sredini razdoblja berbe i proizvodnje vina za 2019. i neposredno prije blagdana na kraju godine, a riječ je o dvama najvažnijim prodajnim razdobljima u godini za sektor vina Unije. Stoga je potrebno poduzeti hitne mjere kako bi se taj problem riješio.
- (6) Od mjera potpore u sektoru vina iz članka 43. Uredbe (EU) br. 1308/2013 samo je mjera promidžbe iz članka 45. stavka 1. točke (b) te uredbe izravno usmjerena na promidžbu vinâ iz Unije u trećim zemljama radi poboljšanja njihove konkurentnosti. Ta se mjera promidžbe tijekom godina pokazala iznimno učinkovitom za osvajanje i konsolidaciju tržišta u trećim zemljama. Pokazala se kao najučinkovitije sredstvo potpore vinima Unije na tržištima trećih zemalja jer se njezinom primjenom povećao ugled tih vina i podigla razina svijesti o njihovoj kvaliteti. Međunarodno tržište vinom globalno je tržište i sve operacije promidžbe vina Unije na tržištima trećih zemalja u korist su svih vina iz Unije. Takve mjere otvaraju mogućnosti za gospodarske subjekte koji će naknadno ući na predmetno tržište s drugim vinima iz Unije. Pojedinačna mjera promidžbe ima „multiplikacijski učinak” na prodaju jer se odnosi na brojne vrste vina ili cijele vinarske regije, a ne samo jednu marku ili vrstu. Stoga je važno nastaviti, pokretati i intenzivirati aktivnosti promidžbe na svim tržištima kako bi se pronašla tržišta za vina koja se neće prodati na tržištu SAD-a, očuvao ugled vinâ Unije na tim drugim tržištima te smanjio pritisak na cijene.
- (7) Stoga je, kako bi se u trenutačnim izvanrednim okolnostima na izvoznim tržištima u cijelom svijetu, koje su nastale zbog režima uvoznih carina koji je uveo SAD, pomoglo gospodarskim subjektima da odgovore na tu nepredvidivu i nestabilnu situaciju, primjereno omogućiti dodatnu fleksibilnost u provedbi mjere promidžbe iz članka 45. stavka 1. točke (b) Uredbe (EU) br. 1308/2013. Potrebno je stoga predvidjeti odstupanje od članka 45. stavka 3. te uredbe, kao izvanrednu mjeru, i privremeno povećati najveći doprinos Unije za mjere promidžbe iz članka 45. stavka 1. točke (b) te uredbe s 50 % na 60 % prihvatljivih rashoda.
- (8) Ta je mjera potrebna jer će gospodarski subjekti neizbježno trebati snositi dodatne troškove zbog potrebe za preusmjeravanjem promidžbe na druge zemlje ili organizacijom novih aktivnosti promidžbe u drugim zemljama, što će trebati provesti hitno kako bi prodali zalihe. Povećanje doprinosa Unije za mjere promidžbe na 60 % i posljedično smanjenje doprinosa korisnika omogućilo bi korisnicima da poduzmu ambicioznije mjere i zadrže teško stečene pozicije na stranim tržištima. Nadalje, tako će se potaknuti nove gospodarske subjekte da se prijave za potporu za operacije promidžbe u okolnostima u kojima to možda ne bi učinili da je doprinos Unije ostao 50 %, što se posebno odnosi na one subjekte koji si prethodno to nisu mogli priuštiti. Smanjenjem njihova financijskog opterećenja na 40 % omogućit će im se da se lakše suoče s posljedicama uvoznih carina koje je uveo SAD.
- (9) Fleksibilnost koja se uvodi povećanjem doprinosa Unije ima oblik financijske potpore za koju, međutim, nije potrebno dodatno financiranje Unije jer se i dalje primjenjuju proračunska ograničenja za nacionalne programe potpore u sektoru vina utvrđena u Prilogu VI. Uredbi (EU) br. 1308/2013. Države članice stoga mogu odlučiti dodijeliti veće iznose za mjeru promidžbe samo u granicama godišnjeg proračuna iz Priloga VI. toj uredbi. Stoga je cilj mjere, dakle, pružiti potporu sektoru u navedenim nestabilnim okolnostima na tržištu bez mobiliziranja dodatnih sredstava. Nadalje, ta fleksibilnost ne bi trebala imati negativan učinak na proračun namijenjen drugim mjerama potpore iz te uredbe jer neke mjere, kao što su restrukturiranje i konverzija vinograda, postaju sve manje relevantne i predstavljaju sve manji trošak za države članice. Osim toga, statistički podaci za posljednjih nekoliko godina pokazuju da države članice ne iskorištavaju u potpunosti sredstva koja su im na raspolaganju.

- (10) Uvozne carine koje je uveo SAD i iz toga proizašle poteškoće za trgovinu vinom Unije smatraju se posebnim problemom u smislu članka 221. Uredbe (EU) br. 1308/2013. Taj se posebni problem ne može riješiti mjerama koje se poduzimaju na temelju članka 219. ili članka 220. te uredbe. S jedne strane, on nije povezan s poremećajima koji već postoje na tržištu s obzirom na to da uvozne carine koje je uveo SAD trenutačno snažno utječu na ugled vina Unije i ako se odmah na poduzmu mjere za rješavanje te situacije, vjerojatno će u budućnosti uzrokovati brzo pogoršanje uvjeta na tržištu vina. Trenutačno nije povezan ni s dovoljno konkretnom opasnosti od tržišnih poremećaja koja će se vjerojatno nastaviti u svojem sadašnjem obliku, s obzirom na to da se očekuje da će se uvozne carine SAD-a tijekom vremena mijenjati i stoga vjerojatno dodatno i nepredvidivo utjecati na svjetsko tržište vina. S druge strane, taj posebni problem nije povezan ni s mjerama koje se odnose na suzbijanje širenja bolesti životinja ili gubitak povjerenja potrošača zbog postojanja opasnosti za zdravlje ljudi, životinja ili biljaka kako je propisano člankom 220. te uredbe.
- (11) Nadalje, ta je mjera, zajedno s povećanjem fleksibilnosti u provedbi mjere promidžbe iz članka 45. stavka 1. točke (b) Uredbe (EU) br. 1308/2013, jedna u nizu mjera namijenjenih pružanju pomoći na razini Unije gospodarskim subjektima na koje utječu uvozne carine koje je SAD uveo za vina iz Unije. Međutim, od navedenih mjera jedino se predmetnom mjerom pruža neka vrsta financijske pomoći nužne za rješavanje problema s kojima se susreću gospodarski subjekti pogođeni uvoznim carinama koje je uveo SAD, odnosno gubitka prihoda i povećanja troškova zbog potrebe za pronalaženjem novih tržišta za svoja vina.
- (12) Kad je riječ o opsegu i razdoblju primjene, mjera bi trebala biti strogo ograničena na ono što je nužno kako bi se odgovorilo na trenutačne izvanredne okolnosti na izvoznim tržištima.
- (13) Države članice doprinos Unije mogu dodijeliti samo na temelju zahtjeva koji je odabran u okviru mjere promidžbe iz članka 45. stavka 1. točke (b) Uredbe (EU) br. 1308/2013 od dana stupanja na snagu ove Uredbe. Doprinos bi trebao biti dostupan svim gospodarskim subjektima koji su odabrani u okviru te mjere neovisno o kategoriji ili podrijetlu vina Unije jer su uvozne carine koje primjenjuje SAD štetne za sav izvoz vina iz Unije. U tom kontekstu potrebno je donijeti mjere za poboljšanje izvozne konkurentnosti svih vina Unije. Kako bi se to osiguralo, ova hitna mjera trebala bi se primjenjivati na sve korisnike, neovisno o tome na koja tržišta oni izvoze. Trebala bi biti jednako dostupna gospodarskim subjektima koji namjeravaju izvoziti na tržište SAD-a kao i onima koji će u trenutačnim izvanrednim okolnostima na svjetskom tržištu vina svoje napore usmjeriti na tržište neke druge treće zemlje. Nadalje, u okviru jedne operacije promidžbe bilo bi vrlo teško odvojiti mjere koje se odnose na mirna vina od mjera koje se odnose na ostala vina jer su operacije promidžbe obično usmjerene na promidžbu čitavog niza proizvoda, a ne samo proizvoda određene kategorije. Mnoge promidžbene kampanje odnose se na sva vina iz određene regije ili na velik broj različitih vina koja prodaje određeni gospodarski subjekt. Odvajanje mjera koje se odnose na ostala vina od mjera koje se odnose na mirna vina u okviru neke promidžbene kampanje uzrokovalo bi znatno administrativno opterećenje te bi umanjilo pozitivne učinke operacije promidžbe.
- (14) Hitna mjera trebala bi biti ograničena na razdoblje od najviše 12 mjeseci od datuma stupanja na snagu ove Uredbe. To je razdoblje potrebno za pripremu promidžbenih kampanja. Postupak se sastoji od nekoliko administrativnih koraka, kao što su izmjene nacionalnih programa potpore, priprema i objava poziva na podnošenje prijava te odabir zahtjeva i sklapanje ugovora, što obično traje dulje od 6 mjeseci. Stoga se radi učinkovite provedbe odstupanje treba primjenjivati 12 mjeseci. Zahtjevi odabrani nakon razdoblja od 12 mjeseci ne bi trebali imati pravo na povećani doprinos Unije.
- (15) Mjere predviđene u ovoj Uredbi u skladu su s mišljenjem Odbora za zajedničku organizaciju poljoprivrednih tržišta,

DONIJELA JE OVU UREDBU:

Članak 1.

Obuhvaćene kategorije proizvoda

Ova se Uredba primjenjuje na promidžbu vina u smislu točaka od (1) do (9) te točaka (15) i (16) dijela II. Priloga VII. Uredbi (EU) br. 1308/2013.

Članak 2.

Doprinos Unije za mjere promidžbe

Odstupajući od članka 45. stavka 3. Uredbe (EU) br. 1308/2013, doprinos Unije za mjere promidžbe iz članka 45. stavka 1. točke (b) Uredbe (EU) br. 1308/2013 ne premašuje iznos od 60 % prihvatljivih rashoda.

Članak 3.

Stupanje na snagu i primjena

Ova Uredba stupa na snagu trećeg dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Ova se Uredba primjenjuje tijekom razdoblja od 12 mjeseci od dana njezina stupanja na snagu.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 30. siječnja 2020.

Za Komisiju
Predsjednica
Ursula VON DER LEYEN